

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

ÍZEK, AMELYEK ÖSSZEKÖTNEK – KULTÚRÁK, AMELYEK KÖZELEBB HOZNAK ERASMUS+ MOBILITÁSON PORTUGÁLIÁBAN A BORSZÉKI DIÁKOK

fotó: Ramona Cercel

CSOPORTKÉP A PORTUGÁLIAI ÉS TÖRÖKORSZÁGI BARÁTAINKKAL

Február végén különleges nemzetközi tapasztalattal gazdagodott a borszéki Zimmethausen Szaklíceum nyolcfős küldöttsége: hat diák és két pedagógus vett részt az Erasmus+ program keretében megvalósuló „Less is More – Prevention of Food Waste” projekt első mobilitásán. A 2026. február 23. és 28. között zajló találkozónak a portugáliai Santana adott otthont.

A program három intézmény együttműködésében valósul meg: a borszéki líceum mellett a santanai **Escola Básica e Secundária Bispo D. Manuel Ferreira Cabral**, valamint a törökországi Çanakkale városából érkező **Diyarbakirli Ekrem Ergun İlkokulu** iskola küldöttsége kapcsolódott be a közös munkába. A partnerség középpontjában egy mind sürgetőbb kérdés áll: az ételhasznosítás visszaszorítása és a felelős fogyasztói magatartás erősítése.

A santanai hét programja szorosan a témához igazodott. A résztvevők az ételhasznosítás

ját követték végig a termeléstől egészen a fogyasztásig, miközben kézzelfogható tapasztalatokat szereztek arról, milyen erőforrások és emberi munka áll egy-egy mindennapi termék mögött. Halgazdaságban és helyi piacokon tett látogatások során közvetlenül is betekintést nyertek az előállítás és az értékesítés folyamataiba. A szakmai programok mellett hangsúlyos szerepet kaptak a közös élmények is. Különösen emlékezetesnek bizonyultak a főzőműhelyek, ahol a diákok saját hagyományai-

(folytatás a 2. oldalon)

fotó: facebook.com/Primaria Borsec

A GYÓGYTURIZMUS FEJLESZTÉSÉRŐL TANÁCSKOZTAK BORSZÉKEN

2. OLDAL

ISMÉT MAGAS SZÍNVONALON – SIKERES VOLT A BORSEC BASKETBALL CUP TÉLI KIADÁSA

3. OLDAL

fotó: facebook/Borszék Város Polgármesteri Hivatala

MÉLTÓSÁGTELJES MEGEMLEKEZÉS MÁRCIUS 15-ÉN

8. OLDAL

(folytatás az 1. oldalról)

kat képviselve, egymás receptjeit is megismerve készítették ételeket. A közös munka során a különböző kultúrák ízei és konyhai szokásai természetes módon kapcsolódtak össze, a közös étkezések pedig a párbeszéd és az egymásra figyelés alkalmává váltak.

A mobilitás során nemcsak ismeretek bővültek, hanem kapcsolatok is születtek. A közösen eltöltött napok alatt kialakult

barátságok és élmények hosszabb távon is meghatározóak maradhatnak a résztvevők számára. A program megerősítette azt a tapasztalatot, hogy a közös tanulás és a személyes találkozások képesek áthidalni a földrajzi és kulturális távolságokat.

A borszéki diákok új szemlélettel tértek haza: tudatosabban viszonyulnak az élelmiszer-felhasználáshoz, és fontosnak

tartják, hogy környezetükben is továbbadják a megszerzett ismereteket.

A Zimmethausen Szaklíceum közössége köszönetét fejezi ki portugál partnereinek a vendéglátásért és a gondos szervezésért, amely lehetővé tette ezt a tartalmas és emlékezetes szakmai tapasztalatcserét.

CERCEL RAMONA TANÍTÓ

A GYÓGYTURIZMUS FEJLESZTÉSÉRŐL TANÁCSKOZTAK BORSZÉKEN

Rendkívüli ülést tartott 2026. február 26-án Borszáken a Romániai Balneáris és Balneoklimatikus Üdülöhelyek Országos Szövetsége (ANSBBR). A találkozó közepontjában a gyógyturizmus jövője, valamint a szektor fejlesztésének lehetséges irányai álltak.

A megbeszélésen részt vettek a Romániai Balneáris Turizmus Munkaadói Szervezetének képviselői, a Gazdasági, Digitalizációs, Vállalkozásügyi és Turisztikai Minisztérium delegáltjai, valamint a Nemzeti Rehabilitációs, Fizioterápiás és Balneoklimatológiai Intézet szakemberei is. A széles körű részvétel jól jelezte, hogy a gyógyturizmus fejlesztése közös érdek, amely a döntéshozók és a szakmai szereplők együttműködését igényli.

A borszéki találkozó a február közepén Bukarestben tartott egyeztetés folytatásának tekinthető, és elsősorban a gyakorlati megoldásokra, valamint a konkrét

lépések meghatározására helyezte a hangsúlyt. A résztvevők egyetértettek abban, hogy kulcsfontosságú a köz- és magánszféra közötti partnerségek erősítése, különösen a gyógyüdülöhelyek egységes, összehangolt népszerűsítése érdekében, mind a hazai, mind a nemzetközi piacokon.

A tanácskozáson szó esett arról is, miként lehetne hatékonyabban hasznosítani Románia kiemelkedő természeti erőforrásait – az ásvány- és termárvizeket, a mofettagáz és egyéb gyógyászati adottságokat –, valamint a meglévő infrastruktúrát. A cél az, hogy az ország erőteljesebben jelenjen meg a nemzetközi egészségturizmus térképén, mint a megelőzés, a gyógyulás és a rekreáció egyik fontos célpontja.

A résztvevők több konkrét intézkedési irányt is megfogalmaztak. Ezek között szerepel egy kedvezőbb beruházási környezet kialakítása adókedvezmények révén, valamint egy országos fejlesztési program elin-

dítása, amely az üdülöhelyek infrastruktúrájának és szolgáltatásainak korszerűsítését támogatná. Kiemelt téma volt egy integrált digitális alkalmazás létrehozása is, amely egységes felületen mutatná be Románia balneáris örökségét, szolgáltatásait és turisztikai kínálatát, növelve ezzel az ágazat nemzetközi láthatóságát.

A borszéki ülés ismét rámutatott arra, hogy a gyógyturizmus fejlődése csak összehangolt, partnerségen alapuló munkával érhető el. A résztvevők nyitottsága és együttműködési szándéka biztató alapot teremt a következő időszak konkrét lépéseihez.

Mik József, az ANSBBR elnöke köszönetet mondott valamennyi jelenlévőnek és partnernek az aktív részvételért, hangsúlyozva: a közös cél egy versenyképes, fenntartható és nemzetközileg is elismert romániai gyógyturizmus megteremtése.

MÓGA RENÁTA

TANÁCSHATÁROZATOK

Február 26-án még volt egy tanácsülés, de ennek tájékoztatójára nem került sor, lévén, hogy lapzártá 20-án van. Ezért vázoltam ezeket.

A 18-as határozat elfogadta a 2025-ös pénzügyi mérleget. A 19-es határozat jóváhagyta az új személyszállítási díjakat. A 20-as határozat elfogadta a pedagógusok ingázási költségeit. A 21-es határozat elfogadta a Városfejlesztési cég 2025-ös költségvetését. A 22-es határozat belterület határmódosítást hagyott jóvá a Bánya utca 3 szám alatt. A 23-as határozat bizonyos területeket, amelyek mostanig az állam admi-

nisztrálásában voltak átkerülnek a város köztulajdonába. 42 parcelláról van szó.

Március 11-én került sor egy rendkívüli tanácsülésre, ahol a következő határozattervezetek kerültek napirendre. A 24-es határozattervezet rendelkezik egy Szabadidőpark létesítéséről a régi Virágház helyén és a meglévő épületek lebontásáról. A következő tervezet az Integrált Városfejlesztési Stratégia kiegészítését tartalmazta a 2021-2027-es időszakra. Egy 4x4-es haszongépjármű beszerzése a közszolgáltatás javítása érdekében. A 26-os határozat elfogadta a 2025. december 31-i pénzügyi mér-

leget. A következő határozattervezet a helyi adók és illetékek két pontját módosította: az urbanisztikai bizonylat ára emelkedett 2 lejjel és a traktorok adója emelkedett 18-ról 30 lejre. A 28-as határozat lehetővé teszi a haszongépjármű beszerzését a G10 program keretében.

Március 20-án elfogadtuk a 29-es határozatot, amely egy internetes platform létrehozását jelenti a Helyi Turisztikai Desztinációmenedzsment részére, amelyet az Országos Helyreállítási Alapból finanszíroznak.

FARKAS ALADÁR

ISMÉT MAGAS SZÍNVONALON – SIKERES VOLT A BORSEC BASKETBALL CUP TÉLI KIADÁSA

fotó: facebook.com/ Academia de Baschet Borsec

BORSEC BASKETBALL CUP 2026 – WINTER EDITION

Ismét rangjához méltó színvonalon zajlott le a borszéki kosárlabda 3x3 tornája, amelyet 2026. február 21-én rendezett meg a Borsec Basketball Academy és a Sport a la Iași. A Borsec Basketball Cup 2026 – winter edition nemcsak a sportág iránti érdeklődést igazolta, hanem a szervezés és a közösségi összefogás erejét is.

A versenyen több mint 300 sportoló, 81 csapatban lépett pályára, és közel 13 órán át tartó, folyamatos játékkal döntötték el a helyezéseket a kilenc versenykategóriában. A torna a Nemzetközi Amatőr Kosárlabda

Szövetség szabályzata szerint zajlott, ami biztosította a mérkőzések szakmai színvonalát és hitelességét.

A rendezvény jelentős szervezőmunkát igényelt: a szervezők mellett önkéntesek, támogatók és együttműködő partnerek is hozzájárultak a lebonyolításhoz, miközben a pályán a sportolók teljesítménye adta meg az esemény valódi értékét. A visszajelzések alapján ez a kiadás a téli sorozat egyik leg-sikeresebb állomásának bizonyult.

A borszéki Sportkomplexum tornaterme zsúfolásig megtelt: a nap folyamán több

mint 500 résztvevő – játékosok, edzők, szurkolók és játékvezetők – fordult meg a helyszínen. A csapatok az ország számos térségéből érkeztek, sőt határon túlról is voltak résztvevők.

Kiemelkedő érdeklődés övezte az Open kategóriát, ahol több mint húsz csapat nevezett, többek között Szeben, Maros, Máramaros, Suceava, Iași, Bákó, Kolozs, Hargita, Brassó és Beszterce megyéből, valamint a Moldovai Köztársaságból.

A legnagyobb sikert mégis a legfiatalabbak aratták: az U8 és U10 vegyes korosztályok mérkőzései különösen látványosnak bizonyultak. A borszéki és maroshévízi akadémiák fiatal játékosai – akik magukat játékosan „kisbocsoknak” nevezik – lelkesedésükkel, küzdőszellemükkel és bátorságukkal hívták fel magukra a figyelmet. Teljesítményüket a szülők és edzők folyamatos, odaadó támogatása kísérte.

A szervezők köszönetüket fejezték ki mindazoknak, akik hozzájárultak a torna sikeréhez, külön kiemelve a fiatal sportolók szüleit, akik ismét példát mutattak elkötelezettségéből és közösségi összefogásból.

A résztvevők és szervezők már a folytatásra tekintenek: a téli kiadás lezárultával a figyelem a következő, nyári tornára irányul. A mostani verseny emlékei azonban még sokáig megmaradnak – a pályán és azon túl is.

BORDANCIUC DĂNUȚ NYOMÁN

A ROMÁN LABDARUGÓKUPÁNAK ADOTT OTTHONT BORSZÉK

Többéves kihagyás után ismét Román Kupa-mérkőzést rendeztek Borszéken: a város új futballstadionja 2026. március 15-én adott otthont a sorozat megyei szakaszának egyik találkozójának. A hazai ACS Făgetul együttese az azonos osztályban szereplő Székelykeresztúri Unirea csapatát fogadta.

A Román Kupa, amelyet 1933-ban alapítottak és a Román Labdarúgó-szövetség szervez, a hazai futball egyik legátfogóbb versenysorozata: a hat ligaszint klubjai egyaránt nevezhetnek, a csapatok pedig különböző szakaszokban kapcsolódnak be a küzdelmekbe. A borszéki találkozó a 2026–2027-es idény megyei fordulójának része volt.

A napsütéses időben, jó hangulatban megrendezett mérkőzésen a hazaiak kezd-

tek aktívabban. Az első félidőben a borszékiek irányították a játékot, több ígéretes helyzetet is kidolgoztak, és a fölény a 35. percben góllá érett: Burján Csongor talált a kapuba. A szünetig a játék képe nem változott, a hazaiak azonban nem tudták tovább növelni előnyüket.

A második játékrész kiegyenlítettebb küzdelmet hozott, ám a vendégek hatékonyabban éltek lehetőségeikkel. Csutak Barina két gyors góllal – a 60. és a 62. percben – megfordította az állást, majd a folytatásban is a székelykeresztúriak bizonyultak eredményesebbnek: Péter Miklós és Benkő Ádám taláataival már jelentős előnyt szereztek. A hajrában Doltea Gábor még szépített, így a mérkőzés 2–4-es vendéggyőzelemmel zárult.

Az eredmény ellenére a találkozó hasz-

nos erőfelmérőnek bizonyult a hazai csapat számára. A szakmai stáb valamennyi bevetethető játékosnak lehetőséget adott, új taktikai elemeket is kipróbáltak, miközben a csapat hozzáállása és küzdőszelleme mindvégig dicsőítet érdemelt.

A lelátón helyet foglaló szurkolók – fiatalok és idősebbek egyaránt – végig biztatták a hazaiakat, jelenlétük pedig ismét bizonyította, hogy Borszéken van igény a labdarúgásra és a közös sportélményekre.

A folytatásban is számítanak a közönség támogatására: a csapat előtt még több mérkőzés áll, amelyek újabb alkalmat kínálnak arra, hogy a helyiek együtt szurkoljanak és közösen éljék át a játék örömeit.

Hajrá, Făgetul! Hajrá, Borszék!

BORDANCIUC DĂNUȚ NYOMÁN

AHOL A BÉKEGALAMB GOLYÓÁLLÓ MELLÉNYT VISEL IZRAEL FÖLDJÉN

MASADA. A KŐ MARAD.

Három év várakozás, reménykedés után végre eljutottam Izraelbe, ebbe a kicsi és mégis súlyos országba, ahol népek, kultúrák és vallások találkoznak, ahol szinte megelevenedik az Ószövetség és az Evangélium, a zsidóknak a Tóra, muzulmánoknak a Korán, ahol annyi minden történt az idők során, és ezeknek látható nyomuk is fennmaradt. Nem a turista látványosságokról, szent helyekről szeretnék írni (szent az egész föld, Szentföld), inkább arról, hogy milyen arcát mutatta, hogyan jöttem el onnan.

Először is, nekünk, nem izraelieknek, elég macerás a beutazás. Vízum szükségeltetik, de miután már leszálltál a tel-avivi Ben Gurion reptérre, ahhoz, hogy Izrael földjére léphess, a reptéren felállított számtalan „kütyü” egyike ellenőrzi az útleveledet, lefényképez, és kiállít egy kék kártyát, ami az ott tartózkodásod idejére személyi igazolványul szolgál. Ez a procedura a legtöbb esetben gyorsan megy, de vannak kivételek (én az voltam, ezért tudom ilyen jól!), amikor emberi beavatkozásra van szükség, mert a kütyü szeszélyes. Botlik a rendszer! Na, ez már hosszabb folyamat, de megoldják, és lám, kivételezettség jeléül neked zöld kártyát adnak! Ezek után kalandra fel, fedezzük fel Izraelt. Első utunk Tel-Aviv- Jaffába vezetett, ahol kellemes, mediterrán napsütésben melegedtünk. Egy réteg ruhától megszabadulva izleltük az óvárost, hallgattuk a közeli mecset műezzinének imáját. Élőben, nem CD-ről, dicsőítette Allahot. Elsétáltunk a bolhapiacra is, ahol mindent árultak: szőnyeget, keleti fű-

szereket, gyümölcsöt, réz- és műanyag edényeket, ezen kívül kávézók, üzletek, vendéglők lépten-nyomon. Igazi keleti kavarodás. Szín- és szagorgia. Innen Caesarea-ba vitt a busz. Ókori kikötőváros, melyet Nagy Heródes építtetett: mindennel, ami egy kikötővárosnak dukál. Kikötő a tengert, lebetonoztatta a tenger medrét (kötőanyagként vezúvi hamut használtak), színház, lóversenypálya, börtön került felszínre..Még mindig folynak a feltérési munkálatok.

Három éjszakát egy Tiberiás-tó melletti kibucban töltöttünk. Olyan helyen, ahol érezhettük, hogy lelke van a földnek. Mennyi mindennek volt tanúja ez a tó, melyet mint a Galieai tengert is szoktak emlegetni. Mondhatom: a béke szigete volt. Csak a madarak csiripelése és mi vertük fel a csendet, mikor reggelizni, vacsorázni indultunk.

CSENDES A HOLT-TENGER

Kóser ellátást kaptunk, aminek a lényege: reggel semmi hús/húsos, este semmi tej/tejes. Minden nagyon finom, bőséges volt, senkinek nem volt hiányérzete. Még egy teljes nap a Tiberiás-tó körül forogtunk, a 8 Boldogságmondás hegyén, a Mensa Cristi-t (feltámadása után itt jelent meg a tanítvá-

nyainak), Tabgha, a kenyér és a bor megsokasításának helyén, illetve Kapernaumban jártunk. Kapernaum volt az a hely, ahol 2000 évvel ezelőtt a legtöbbet tartózkodott Jézus, itt volt Péternek is háza. A Golánfennsíkon átnéztünk Libanonba, itt hallottunk először harci zajt. Libanonból. Erős robbanás rázta meg a levegőt, nekünk finoman mondván is szokatlan volt. Csak gyakorlatoznak- világosított fel az idegenvezetőnk.

Februárban az ország kizöldült arcát láthattuk, amikor esik a szó szerint áldást hozó eső, nyílnak a virágok, érik a gyümölcs: narancs, datolya, banán, stb. A mezőgazdaság az ország 4-ik legfontosabb húzóágazata a fegyvergyártás, gyógyszeripar, számítástechnika mellett. Nem akármilyen teljesítmény olyan országban, melynek fele sivatag, eső csak az év három hónapjában esik. Itt találták fel, és innen terjedt el szerte a világban a csepegtető öntözés. Az ország gazdaságának fontos ágazata a turizmus. Békeidőben. Rengeteg zarándok, turista látogat(na) ide, mindenkinek van szent helye Izraelben. Mi szerencsésnek mondhatjuk magunkat, még csak alig éledezett a turistaforgalom, sehol nem volt tolongás, sorban állás. Galileából, északról délre, a Golán fennsíkától Jeruzsálem felé haladva, a Jordán folyó mentén az út egyik oldalán virágzó ültetvények, datolyapálma erdők, a másik oldalán vörös szikla- és kőszivattyú. A Jordán folyó, ahol Keresztelő Szent János Jézust is megkeresztelte, egy külön fejezet lehetne. A Galieai-tengerből ered, és természetes határt képez Izrael és Jordánia között. Esős évszakban Kis-Beszerce szélességű, fele Izraelhez, másik fele Jordániához tartozik. Középen zsinagógákra szerelt bóják jelzik a határt. Ez nem tréfa, mindkét oldalon fegyveres katonák vigyáznak a folyó sárga vizét és a fehér lepelbe öltözött keresztelkedőket, át ne lépjk a felségvizet. Bár a bizonytalan politikai helyzet miatt pang a turizmus, mégis szép számban keresztelkedtek meg a hívők a Jordán vizében. Nem mi voltunk az egyetlen bátor csoport, aki odamerészkedett. Bérlehető fehér keresztelkedőlepelben mártóznak a hívők, ki nyakig, ki teljesen elmerülve, egyszer-háromszor a Jordán vizében. Ha már ott voltam, térdig bemerészkedtem a zavaros vízbe. Tőlem arasznyira fiatal párt keresztelt egy pap. Közben mindkét oldalon

(folytatás az 5. oldalon)

(folytatás a 4. oldalról)

fegyveresek ... A közelben hosszan szögessdróttal elkerített aknamező, figyelmeztető táblák. Vigyázz az életedre!

A híres-nevezetes Maszada erőd felé vettük utunkat, mely szintén Nagy Heródes idejében épült csoda. Úgy megépítették, hogy három évig tudták tartani magukat falai között azok a zsidó felkelők, mintegy 900 személy, akik nem akarták élve megadni magukat a rómaiaknak i. sz. 73-ban. (Erről a hősi ellenállásról film is készült, Peter O

Toole főszereplésével). Az erőd ma is uralja a vidéket, messze ellátni a sivatagon át a Holt-tengerig, a távoli hegyekig. Ma is a zsidó hősiesség szimbóluma. Történelmi zarándokhely a zsidóknak, meditációra alkalmas minden látogató számára. Az erőd területén sok fiatallal, iskolással találkozunk. A Maszada látogatása kötelező része a hazafias nevelésnek. Lecsendesedve hagytuk el Maszadát, a Holt-tengeri fürdés vizszáhozott a XXI. századba. Februárban na-

pozni és megmártózni a tenger vizében egymagában élmény. A Júdeai sivatagban fekszik, sótartalma 40%, közel tízszerese a más tengerekének. 370 m-rel a tsz. alatt. Pancsikolni, úszni nem igazán lehet benne: vagy ráfekszel a vízre és csendesen lebegsz, fölötted a kék ég, vagy jól megveted a lábadd, hogy a tömény sós víz fel ne fordítson, és hagyod, hogy a hullámok körbenyaldossanak.

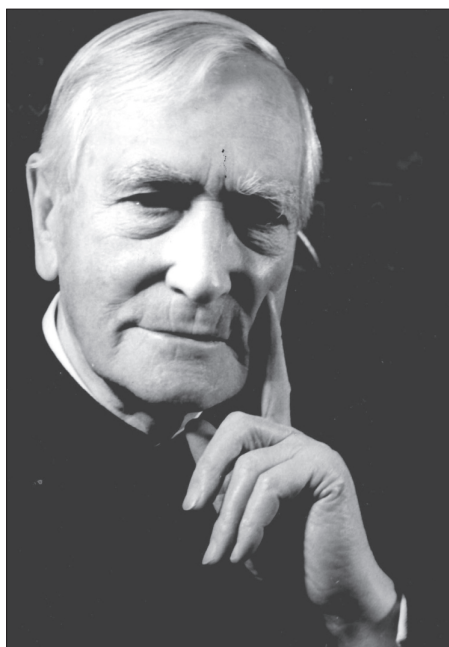
KOLBERT TÜNDE

MÁRTON ÁRON 130

Erdély nagy püspöke 130 évvel ez előtt született Csíkszentdomokoson. Ennek apropóján került újból az érdeklődés középpontjába. Az életrajzi adatok általában elcsépeltek. Nem is időzünk sokat velük, de néhány adatot ismernünk kell. Az általános iskolát szülőfalujában, a középiskolát Csíksomlyón a katolikus főgimnáziumban, majd 7. osztálytól Gyulafehérváron folytatta. Az első világháborúban tevőlegesen részt vett. Harcolt Doberdónál és Asiágóban. Közben háromszor is megsebesült. A háború után kezdte el hittudományi tanulmányait, amit 1924-ben fejezett be. Szolgált Ditróban, Gyergyószentmiklóson, Marosvásárhelyen, Nagyszebenben, Verestornyán, Gyulafehérváron és Kolozsváron. 1938-ban szentelték püspökké.

1932. június 4-én püspöki titkárként volt Borszéken **Zomora** Dániel püspöki helynök 315 havót bérmált. A második világháború alatt kiállt a zsidók mellett. 1949-ben béрмаuton volt Székelyföldön, meg a Gyimesekben. Egy bukaresti útja alkalmával Nagyszebenben letartóztatták és tíz év szigorított börtönre ítélték. Volt Nagyenyeden, Máramarosszigeten és Bukarestben. 1955-ben szabadult, de rá egy évre újra palotafogságra ítélték. Nem volt szabad elhagynia székhelyét. 1970-ben kinevezték címzetes érsekké. Mindvégig bátor kiállás jellemezte. 1980-ban halt meg és a gyulafehérvári székesegyházban van eltemetve.

Evezünk hazai vizekre. 1939. június elején Márton Áron és **Cassulo** András Nuntius úr látogattak Borszékre. A Gloria villában lettek elszállásolva. Az állami elemi iskola gyerekei fogadták. A pápai nun-

MÁRTON ÁRON PÜSPÖK

tius négy napot töltött Borszéken. Június 5-én érkezett Márton Áron püspök úr. A díszkapunál **Vadász** Mihály gondnok fogadta. A bérmálásra másnap került sor, 300 bérmálandó jelenlétében. A következő püspöki látogatásra 1948 január 9-10-én került sor. Alkalmi látogatás volt. Megtekintette az új plébániát. Jelezte, hogy jövőre esedékes a bérmálás. Ez alkalommal 630 bérmálkozó jelentkezett. Augusztus 19-én került sor a bérmálásra. Maroshévízről érkezett. A szentség kiszolgálásában Dr. **Jakab** Antal kanonok és Dr. **Lőrincz** József ditrói főesperes segített (fotó a Domus Historia kiadványunk 118-119. oldalán). A főpásztor másnap folytatta útját, Tölgyesre

távozott. Ugyanebben az évben (1968) Rómába látogatott, itt emlékeztek meg a 30 éves püspökségéről.

A nagyméltóságú püspök későbbi tevékenységéről nem sokat tudunk. Ez úton fordulunk felhívással a borszéki hívekhez, hogy ha valakinek van a családi hagyatékában bérmálással kapcsolatos fényképe, segítsen egy kiállítás erejéig kölcsönözni.

A rendkívül gazdag szellemi hagyatékát gondosan őrzi a hálás utókor. 1990-ben a csíkszeredai főgimnázium felvette a püspök nevét. 1997-ben dr. **Gaál** Zakariás jóvoltából mellszobor áll a gimnázium előtt. 2016-ban **Sárpátki** Zoltán szobrászművész elkészítette a Márton Áron szoborcsoportot, amely a Szabadság téren áll, a Művelődési ház mellett. De köztéri szobra van Székelyudvarhelyen, Kézdivásárhelyen, Szászrégenben, Kolozsváron (**Bocsay** Vince alkotása), sőt Balatonalmádiban. Gyulafehérváron, az érseki székhelyen áll **Gergely** Zoltán egész alakos ülő szobra, Sepsiszentgyörgyön **Vargha** Mihály alkotása. Folyamatban van boldoggá avatása Jelenlegi posztulátora az olasz dr. **Cristiana Marinelli**. 2021-ben szülőfalujában Zarándokközpontot létesítettek, ahol betekintést nyerünk a püspök életérbe, munkásságába. Játékfilm is készült **POÓR** István rendezésében. Könyvek sora jelent meg az elmúlt időszakban. **Sas** Péter Márton Áron albuma (2014), **P. Szőke** János: Márton Áron (1990), **Domokos** Pál Péter: Rendületlenül, Az emberkatedrális stb. A román Parlament is elfogadta a javaslatot, hogy 2026 legyen Márton Áron Emlékév. Ennek jegyében városunk is szeretne bekapcsolódni ebbe az eseménysorozatba.

FARKAS ALADÁR

A BORSZÉKI BORVÍZPALACKOZÁS

220 ÉVES TÖRTÉNETE (1.)

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, akik nap mint nap ezt a természet adta nedűt ihatjuk Úgyisintén az a több ezer ember, aki ide látogat és fogyasztója, akár ivóvíz, akár gyógykezelés formában. Léven, hogy ebben az évben jubilálunk, érdeklődésünk fokozottan a „savanyúvíz” felé irányul. Városunk és annak lakói értelemszerűen büszkék arra, hogy borszékiek és ennek a felbecsülhetetlen értéknek direkt és indirekt módon használói vagyunk.

Jelen írásom célja, hogy vázoljam ennek a 220 éves múltnak a fontosabb eseményeit. Pontos dátumot nem tudunk, hogy mikortól ismerik ezt a vidéket és annak vizeit, de a legendák szerint többszáz éve. Salzer legendájában a szelistyei pásztor gyógyult meg a vérző gyomorfekélyéből. Benkő József szerint 1740 előtt csak a bölényvadászok járták az itteni őserdőt. Fridvalszky 1767-re teszi azt az évszámot, amikor már külföldre is eljutott a borszéki borvíz híre. Tény, hogy Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem 1594. augusztus havában Gyulafehérváron tartózkodott, ki 24. évében volt és köszvényben szenvedett. Olasz orvosa a borszéki Lobogó-forrás vizét javallta. Ebben fürdették a fiatal fejedelmet. 1803-

ban Günther Valentin pedig bénulásából épült fel Borszéken. Általa szerzett tudomást Zimmethausen Anton is, akivel közösen 1804-ben 28 évre bérbe vették a Ditró-Szárhegy Közbirtokosságtól a Borszéki medencét. A következő évtől Zimmethausen lázas tevékenységbe kezdett: szolgálati lakásokat épített a leendő munkásai részére. A Fő-kút mellett megépítette az első palackozó üzemet, Alsóborszéken üveghutát épített és 1806-ban beindult a borvíz ipari palackozása. A szerződés 19. pontja szerint exclusivum privilégiumuk volt a Külső Tartományokba, vagyis Ausztriába szállítani. A két birtokos község továbbra is kereskedhetett Erdélyben és Magyarországon. A zárókérdés értelmében „ezen árenda kezdődik a folyó 1804-ik esztendő június hónap 25. napján”. (A szerződés hiteles másolatát lásd a Borszéki Borvíz Múzeumban). Az üvegyár kapacitása évi 3 millió darab volt. A szakmunkásokat Csehországból, Morvaországból és Lengyelországból verbuválta. Német ajkú „cipszerek” voltak, akik lassan beolvadtak a helyi lakosságba. Ma már csak családneveik őrzik nemzetiségüket: Cservenka, Eigel, Fokt, Kamenyitzky, Kolbert, Krammer, Krisztián, Pallér, Patka, Pépel,

Schiller, Thalmayer, Wild stb. (Szőnyi, 1958.54.). A palackozás csak száraz időben történt, mert akkor magasabb volt a víz széndioxid tartalma. Kezdetben kézzel dugaszolták az üvegeket. A szállítás echós (ernyős) szekerekkel történt, amit mokány lovak húztak. Az üvegeket széna vagy szalma közé rakták, hogy útközben össze ne törjenek. Így juttatták el a híres borszéki borvizet messzi tájakra. A tavaszi hóolvasdaskor a környező folyók vizei megemelkedtek, lehetővé tették a tutajon való szállítását. A Maroson és a Kisbesztercén meg a Besztercén egész Aradig, sőt Szegedig, illetve Brailáig szállították. Zömében gergyói-, csíki- és udvarhelyi fuvarosok végezték ezt a munkát. 1813-ban gróf Lázár Lajos Szárhegy és Ditró községek legnagyobb és legbefolyásosabb földesura, látva Borszék gyors fejlődését, megirigylte azt Zimmethausentól, és perbe fogta a bérlőt. Kérte a szerződés felbontását. Günther 1815-ben visszalépett a bérlettől és pénzét is kivonta belőle. Zimmethausen azonban hajthatatlan volt, és folytatta tevékenységét. Duldner György lesz az új társbérlő, aki Ditró mellett a Kőris-tanya dombján borvízraktárt épített.

FARKAS ALADÁR

MESÉLŐ MÚLT

A köztudat azt tartja, hogy széles e világon Lobogó (comb vastagsággal tör elő a bazin közepéből a forrásvíz: Borszéken úgy tűnik fel mintha forrna, harsogna.) — csak egy van. Különb szénasavas fürdő egyszerűen nem létezik! Csalogatja is ám a szomszéd románokat. Mintha csak az Isten akarta volna, hogy e forrás egy nemzetgazdasági

súlypont legyen. — Nem vetek rá 25 évet és Borszék »Lobogója« nemcsak Magyarország összes fürdőinél híresebb lesz, hanem Amerikából is becsalja a Sturm és Drange-ban elernyed yankeet. Nem hiába lakott itt évekig egy angol tábornok, s vettek villát az orosz, meg a francia nagykövetek. — Tegnapelőtt román hercegi családhoz

volt szerencsénk. Benzines kocsiban jöttek. Három hölgy egy férfi. A szokatlan túlkölés megzavarta a „kéteszű” székely »góbékat. Mikor a »Remény« nagy szálló előtt indultak, volt csöndület! Még a pap is ott volt a mesterrel, a fürdő vendégek színe java kirukkolt. Annyi bizonyos, hogy a jó székelyek belülről masinisztára gondoltak, mikor keskeny kapun az udvarból visszafelé kijött az a masina. Madarat a tolláról, fürdőt látogatóinak minőségéből és mennyiségéből lehet megítélni. Itt vannak jelenleg gróf Tisza Kálmánék, gróf Lázár, Vécsei, Liptói, Szentkereszty bárók, dr. Sárkány miniszteri tanácsosok, egyetemi és nem egyetemi tanárok, főleg sok számottevő művész, muzsikos és poéta. A pap urak között, kik Emmáusz nevű romantikus világlukban honolnak, Both Ferenc (kanonok, főesperes, pápai prelátus, gyergyószárhegyi plébános), dr Wucskics szerkesztő, esperek és tanárok üdülnek. Ma hónap zenekezdvelő egyesület alakul, hogy az új temp-

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás az 6. oldalról)

lom építésére alapköveket teremtsen heti előadásokkal. Lobogós vize megedzi itt a zenekedvelőket, hogy sublim mesterségök miatt distingvált idegrendszerük megacélo-sodjék, és beilleszkedhessél* a mai prózai küzdelmek miatt ideges világba. Ugyanezt mondhatnék a pedagógusokról is. Hogy is hat az a Lobogó?* — Tuss után beledobja magát az ember a bazinba, + 7, + 9 C. fok között ingadozik. Néhány másodperc után ki a dörzsölésre! A hideg szénsavas víz vil-lámszerű ütése, s a dörzsölés a legutolsó vér-edényben is megmozdítja a vért, melynek új élettel való keringése reparálja a legrej-tettebb hiányt, reumát, gyulladást, szóval mindennemű bajt. Rák vörös állapotban, tágult pólusokkal újra be a „Lobogó-ba ! Elbeszélhetetlen üdítő kéjjel csíp a szénsav ilyenkor. Van a vértestecskék országában hadd el hadd ! Fut ide s tova, helyét nem találja a vér. Eljut üde lüktetéssel a „Kossuth-forrás” vasas tartalmú vizével megpirosított vér a legutolsó sejtbe is. Néhány pillanat s a kabinba találjuk magunkat. Mire felocsúdtunk az ijedtségből, már fel kell öltözve lenni. A végtelen fenyvesek csalogatják az embert e bús regényes sétányaikkal. A Kossuth-sétány, a szerelmesek útja, tündérkert, jeges- medve-barlang felé, bagolyvár felé, szebbnél szebb utak. József főherceg kút, főként az Erzsébet sétánnyal, a hét fejedelem(vezér) forrás szintén kellemes kirándulások, séták okozói. Nagyobb kirándulások nyílnak Tölgyes, Ditró, Gyergyó havasokra, s a borvizes Bélborba, a Kis-Beszterce partján. Toplica szomszédfürdőt meleg forrásaival szintén látogatják. Ez utóbbi helyekre már egész napot kell szánnunk, kocsival avagy lóháton. Szórakozás van itt elég. Csak az utolsó tíz napról szólok: volt itt

koncert, tánccal egybekötve a Remény nagytermében. Volt a napokban lovas kirándulás a Gyergyói havasokra. Urak és hölgyek vegyest, egy jóra való cirkuszra emlékeztettek. Villamos produkciók két estén át szórakoztattak. Gyermekbál is volt a tündérelig felékesített Kaszinó termében. A sok gyermek szempár az öröm mámorában csillagként tündöklött. A király születésnapján kedves templomunkban fényes istentisztelet tartott, előtte való este pedig diszkivilágítás volt. Szent István előestéjén nagy kivilágítás és tűzijáték gyönyörködtetett, mely után a Casino nagytermében házias jellegű, műkedvelői estély is volt. Szent István napján ünnepélyes isteni tiszteletet tartottak, mely remek beszéddel végződött. Egy fiatal plébános, Csornafalváról ragadta el a hallgatóságot úgy, hogy diplomás embereket is sikerült a könnyekig megindítania. Nem kevésbé emlegetik egy pécs megyei papnak Nagyasszony napi beszédjét. Lelki üdülés mellett a test is megtalálja a maga szórakozását. Ugyanis tornaszerek állanak a fürdő közönség rendelkezésére, két tenisz pályával együtt. Naponta kétszer játszik a szabadban zenekar. A „főkút” üdítő forrása szénsavdús. A világhírű Gissüblerrel szemben megállja helyét. Ha az ember ládával hozatja, olcsón jut hozzá. Kereskedésben drágasága miatt kevésbé jut forgalomba. Pedig mily jótékony borral, citrommal. Gyomrát reparálja, beleket tisztítja. Vasban dús forrás is van itt, a József főherceg kút és Kossuth Lajos-forrás. Érdekes a töltő helyiséget meglátogatni. Székely lányok tetemes keresetre tesznek szert. Évente millió és millió palackot szállítanak Borszékről; az Alsó-Borszéken levő üveggyárhirdeti az üzlet gyakorlati berendezését.

— Olvasóteremben jó lapokat lehet találni. Teke asztal helyiség is van, külön zongora teremmel. Borszék fürdőtelep hasonlít egy óriás gömb szelethez, minden oldalról 1000—1500 méter magas hegyek zárják el a ritka szép fekvésű, ózondús pormentes, viharmentes fürdőt. Itt a hegyek, utak, minden fenyvesek örökzöld mezővel pompáznak. És mily üde a tenyészet, a flóra ! — Mikor Borszék kampanelléja megszólal ezüst hangjával és átjárja az 1500 katasztrális hold területet, Borszék vidékét, erdeit és sétányait, szebbnél szebb villáit, úgy el tudunk merengeni Erdély bércein s a múlt nagy emlékein. Lépten-nyomon előbugyanó forrás, csermely beszélgetése még hangulatosabbá teszi kedélyünket. Az ősi fegyverek és a határszél bércei büszkén regélnek, néha morajt hallatnak, mintha csak neheztelnének. Minthogy 1500 fürdővendég megjelenése eme 1000 méter magasán (a tenger színe felett) lévő völgyeletben, a legszebb bizonyítvány, hogy a kedves Borszékot mennyire meg kell becsülnünk. Nemcsak tiszta szénsavas vizek, hanem vasas források, fenyvesek, meleg szénsavas fürdők alkalmazása, mindig védett klíma, enyhe, balzsamos levegő, s a világon páratlan „Lobogó-forrás” édes hazánk drága kincsévé avatták Borszékot. Szászrégenből, a híres Maros vize partján eljutott, s a természet nyújtotta, üdítő élvezet megízlelte, az büszkén elrebegeti. „Ha a föld Isten kálapja, úgy hazánk »bokréta rajta !« Borszékot ezen még ifjú fürdőt a jövő nemzedék, mint egy a testi-lelki nagy küzdelmekben és igényekben elernyedte generációt phönixként regeneráló eszköze gyanánt fogja tekinteni.

KÖZREADJA: PETHŐ CSONGOR

Pécsi Közlöny, 11. évfolyam, 1903-08-30 / 195. szám

A FIGYELEMZAVAROS GYERMEK

Mit értünk a figyelemzavaros gyermeknek? Olyan fiatal, akinek nehézséget okoz a tartós koncentráció, a feladatokra való összpontosítás és gyakran impulzívan viselkedik. Ez az állapot nem csupán „rosszaság” vagy fegyelmezetlenség, hanem egy összetett idegrendszeri sajátosság, amely megértést és megfelelő támogatást igényel a környezet részéről.

Az ilyen gyermekek sokszor könnyen elterelődnek: egy apró zaj, egy mozgás vagy akár egy saját gondolat is megszakíthatja a

figyelmüket. Emiatt az iskolai teljesítményük gyakran ingadozó, nem azért, mert ne lennének képesek tanulni, hanem mert nehéz számukra a folyamatos figyelem fenntartása. Gyakran előfordul, hogy nem fejezik be a feladatokat, elfelejtenek utasításokat, vagy elveszítik a dolgaikat.

A figyelemzavarhoz sok esetben társul hiperaktivitás is. Nyugtalanok, sokat mozognak, nehezen maradnak egy helyben, és gyakran közbeszólnak másoknak. Ez a viselkedés félreértésekhez vezethet a felnőtt-

tek és a kortársak részéről, akik sokszor szándékos rendetlenségnek vagy tiszteletlenségnek vélik ezt.

Fontos hangsúlyozni, hogy a figyelemzavaros gyermekek is rendelkeznek számos erősséggel. Gyakran kreatívak, energikusak, és képesek új, eredeti ötletekkel előállni. Megfelelő támogatással és elfogadó környezettel képesek kibontakoztatni tehetségüket.

(folytatás a 8. oldalon)

(folytatás a 7. oldalról)

A szülők és pedagógusok szerepe kulcsfontosságú. A meghatározott napirend, a rövid és világos utasítások, valamint a pozitív megerősítés sokat segíthet. Emellett fontos a türelem és az empátia, hiszen a gyermek nem szándékosan viselkedik így.

Meg kell értenünk, a figyelemzavaros gyermek nem problémát jelent, hanem egy olyan

egyéniséget, aki különleges figyelmet és megértést igényel. Ha megfelelő támogatást kap, sikeres és boldog felnőtté válhat.

A 45 éves tanári pályámon nagyon sok ilyen gyermekkel találkoztam, elmondhatom, hogy mindegyik megtalálta a helyét az életben, sikeresek, ma már szülők, nagyszülők.

Kovács J.

MÉLTÓSÁGTELJES MEGEMLÉKEZÉS MÁRCIUS 15-ÉN

fotó: facebook/Borszék Város Polgármesteri Hivatala

FELVONULÁS A HÉTVEZÉR SÉTÁNYON

A nemzeti összetartozás jegyében tartottak ünnepi megemlékezést 2026. március 15-én Borszéken az 1848-49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére. A rendezvény a város több pontján zajlott, és a helyi közösség széles körét megszólította.

Az eseménysorozat délelőtt 11 órakor szentmisével kezdődött a felső-borszéki római katolikus templomban. Ezt követően a megemlékezés a Hétvezér sétányon, a Petőfi-szobornál folytatódott, ahol koszorúzással rótták le tiszteletüket az ünneplők, miután meghallgatták Kovács Zsolt, pilisvörösvári nyugalmazott tűzoltó lélekemelő szavát, valamint Elekes Szabolcs plébános ünnepi beszédét.

A program ezt követően a felső-borszéki művelődési ház előtti téren folytatódott, ahol a **Czifrasarok Néptáncsoport** ünnepi táncműsorral lépett fel. A műsort követően **Ivács**

Richárd, XII. osztályos tanuló Petőfi Sándor Föltámadott a tenger című költeményét szavalta el, majd a Zimmethausen Szaklíceum diákjai közösen adták elő a Ne késsetek harangok című dalt.

A rendezvény záró részében a művelődési házban hangzottak el **Kovács Zsolt** ünnepi gondolatai, majd egy rendhagyó történelemóra került sor, amelyet **Ferency József** történelemtanár tartott. Az előadás a szabadságharc előzményeit vázolta fel, kiemelve azok történelmi jelentőségét.

A rendezvény idén is azt bizonyította, hogy a közösség fontosnak tartja a múltra való emlékezést, a nemzeti értékek továbbadását. Az ünnep alkalmat nyújt arra, hogy több generáció együtt idézze fel a történelem meghatározó pillanatait, megerősítse az összetartozás élményét.

MÓGA RENÁTA

SAKK VODA COSTELLE

A februári számban megjelent feladvány megoldása:

1Bh5!+-gxh5

2g5+-Vxg5

3hxxg5#

Megoldás: Voda Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre.

A megoldást a következő számban közöljük.

*Bástya=B / Huszár=H / Futó=F / Vezér=V / Király=K. A gyalogot nem jelöljük, csak a mezőt ahová lépnek.

ÚJ DIAGRAMM:
A FEKETE LÉR, MATT 2 LÉPÉSBŐL.

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

2026. ÁPRILIS 20. HÉTFŐ
2026. MÁJUS 18. HÉTFŐ

BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA - ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Móga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Elekes Szabolcs, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Pethő Csongor, Stan Tímea Anca

Számitógépes szerkesztés: Móga Attila / Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

A cikkek tartalmáért az aláíró személy a felelős.